

Uloga bankarskog sektora

Pastuović, Antonela

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:112713>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-04**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

**VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ**

Poslovna ekonomija i financije

ULOGA BANKARSKOG SEKTORA

ZAVRŠNI RAD

Antonela Pastuović

Zaprešić, srpanj 2021.

Preddiplomski studij:

ULOGA BANKARSKOG SEKTORA

ZAVRŠNI RAD

Antonela Pastuović

Mentor: Pavao Ivić

Zaprešić, srpanj 2021.

IZJAVA STUDENTA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, **Antonela Pastuović**, 601983110234055893, izjavljujem da sam samostalno izradila završni rad pod naslovom:

ULOGA BANKARSKOG SEKTORA

Svojim potpisom jamčim:

- da sam jedini autor ovoga završnog rada;
- da su svi korišteni izvori literature, kako objavljeni tako i neobjavljeni, adekvatno citirani ili parafrazirani, te popisani u literaturi na kraju rada;
- da ovaj završni rad ne sadrži dijelove radova predanih na fakultetu ili drugim ustanovama visokog obrazovanja radi završetka sveučilišnog ili stručnog studija;
- da je elektronička verzija ovoga završnog rada identična tiskanoj koju je odobrio mentor;
- da sam upoznat s odredbama Etičkog kodeksa

U Zaprešiću, dana 13.07.2021

Potpis studentice

IZVJEŠĆE
O OCJENI I OBRANI ZAVRŠNOG RADA

Završni rad studentice **Antonele Pastuović**, 601983110234055893, naslova

ULOGA BANKARSKOG SEKTORA

mentor je ocijenio ocjenom _____.

Završni rad obranjen je dana _____ pred povjerenstvom koje je prezentaciju ocijenilo ocjenom _____, te je studentica postigla ukupnu ocjenu¹ _____.

Povjerenstvo:

1.	Pavao Ivić	mentor
2.	Zlatko Rešetar	član
3.	Dario Lešić	član

potpis

¹ Ocjenu završnog rada čine ocjene rada koju daje mentor (2/3 ocjene) i prosječna ocjena prezentacije koju daju članovi povjerenstva (1/3 ocjene).

Zahvala

Zahvaljujem se svim profesorima na Veleučilištu Baltazara, jer su tijekom mojeg školovanja posvetili svoje vrijeme predavajući nastavu i pomažući meni kao i mojim kolegama. Posebno zahvaljujem svom mentoru profesoru Pavao Ivić što me vodio tijekom izrade ovog rada uz sve smjernice i savjete za izradu te mi je pružao preporuke kao i ukazivao na pogreške. Zahvaljujem svojoj obitelji, kolegama i prijateljima na motivacija za rad u području ekonomije i financija.

Sažetak

Sažetak završnog rada studentice **Antonela Pastuović**, naslova

ULOGA BANKARSKOG SEKTORA

Bankarski sektor predstavlja financijsku organizaciju koja pruža usluge odobravanja kredita, primanja depozita, provođenje emisije novca, kupnje vrijednosnih papira, prikupljanja štednih uloga i posredovanje u platnom prometu te pružanje drugih bankarskih usluga. Ključna uloga bankarskog sektora je posredništvo temeljem transakcija građana. Bankarski sektor olakšava izvršavanje izvanrednih raspona transakcija koje se odvijaju na tržištu rada, robe i financijskog kapitala. Banke predstavljaju izrazitu važnost za građane jer im omogućuju da svoj novac pohrane na tekući ili štedni račun te isti novac imaju mogućnost povratiti u svakom trenutku ovisno o potrebi, putem izravnog podizanja novaca s bankomata, ispisivanjem čekova ili upotrebom debitnih kartica. U platnom prometu koji pomaže cjelokupnom gospodarstvu u razmjeni dobara i usluga za novac ili drugi financijski oblik, bankarski sektor provodi transakcije razmjene sa ključnom ulogom posrednika. Bankarski sektor pruža usluge posudbe novčanih sredstava na izrazito siguran i olakšan način, isto tako pruža mogućnost i štednje građanima ukoliko otvore posebne račune u poslovnicama banke. Kroz povijest do suvremenog doba bankovni sistem izrazito se mijenjao kao i aktivnosti koje su pružali građanima. Stoga, u današnje vrijeme postoji mnogobrojni niz vrsta bankovnih sektora koji su opredijeljeni za određene poslove. Banke se dijele na centralne, komercijalne, razvojne, poslovne banke i štedionice. Svaka od navedenih pobliže je objašnjena u radu te prikazuje aktivnosti, strategije i politiku bankovnog sistema koju provodi te istovremeno korist koju pruža korisnicima banaka.

Ključne riječi: bankarski sektor, uloga banke, posredništvo, vrste bankarskog sektora

SUMMARY

Summary of the final work the student **Antonela Pastuović** , title

THE ROLE OF THE BANKING SECTOR

The banking sector is a financial organization that provides credit approval services, receiving deposits, issuing money, buying securities, collecting savings deposits and paying intermediaries, and providing other banking services. The key role of the banking sector is intermediation based on retail transactions. The banking sector facilitates the execution of extraordinary available transactions that take place in the labor market, goods and financial capital. Banks are extremely important for citizens because they allow them to store their money in current or savings accounts, the same money can be returned at any time, regardless of need, by directly withdrawing money from ATMs, printing checks or using debit cards. In a payment system that assists the entire economy in the exchange of goods and services for money or another financial form, the banking sector conducts exchange transactions with a key intermediary role. The banking sector provides cash lending services in a very safe and easy way, it also provides the possibility and savings to citizens if they open special accounts in the bank's branches. Throughout history to modern times, the banking system has changed markedly as have the activities they provided to citizens. Therefore, nowadays there are many types of banking sectors that are committed to certain jobs. Banks are divided into central, commercial, development, commercial banks and savings banks. Each of the above is explained in more detail in the paper and shows the activities, strategies and policies of the banking system that it implements and at the same time the benefits it provides to bank users.

Key words: banking sector, role of bank, intermediation, types of banking sector

SADRŽAJ

Contents

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Struktura rada.....	1
2. POJMOVNO ODREĐENJE BANKARSKOG SEKTORA.....	3
2.1. Povijest nastanka i razvoj bankarskog sektora.....	3
2.2. Osnovna podjela bankarskog sektora.....	5
3. ULOGA BANKARSKOG SEKTORA.....	7
3.1. Vrste bankarskih poslova.....	7
3.2. Ciljevi i instrumenti poslovne politike banaka.....	10
4. POSLOVANJE BANKARSKOG SEKTORA SUVREMENOG DOBA.....	12
4.1. Principi bankarskog poslovanja.....	14
4.2. Bankovni sistem poslovanja.....	15
5. ZNAČAJ BANKARSKOG SEKTORA.....	16
5.1. Bankarski sektor u Republici Hrvatskoj.....	18
6. ZAKLJUČAK.....	20
7. LITERATURA.....	22
8. POPIS SLIKA I TABLICA.....	24
9. ŽIVOTOPIS.....	25

1. UVOD

Tema ovog završnog rada je „Uloga bankarskog sektora“. Pojam bankarski sektor prikazuje se kao financijska organizacija koja se bavi primanjem novčanih depozita, pribavljanjem i odobravanjem kredita, emisijom novca, kupnjom vrijednosnih papira, prikupljanjem štednih uloga i posredovanjem u platnom prometu te pružanjem drugih bankarskih usluga. Osnovna podjela bankarskog sektora prikazati će se u radu kroz značajke i uloge svakog određenog područja banke. Značaj i osnovna uloga bankarskog sektora za gospodarstvo i stanovništvo u cjelini, izrazito je važna stavka današnjeg vremena jer bankarski sektor predstavlja osnovnog posrednika u provođenju transakcija.

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je uloga bankarskog sektora. Kroz prikaz uloge bankarskog sektora u životu svakog pojedinca, poslodavca i gospodarstva u cjelini, prikazati će se posebnost banaka temeljem njihovog pružanja aktivnosti i izvršavanja funkcija koje samo banke mogu provesti. Zatim prikaz tradicionalnog bankarstva u usporedbi sa modernim bankarstvom i uslugama kao i značajem banaka suvremenog doba izrazito važnog za stanovništvo i gospodarstvo na globalnoj razini.

Cilj ovog rada je prikazati osnovnu ulogu bankarskog sektora kroz koristi koje pruža građanima, pojedincima i poslodavcima. Uz osnovu posredništva koje bankovni sektor pruža, transakcije novčanih sredstava se provodi olakšano i izrazito jednostavno.

1.2. Struktura rada

Rad se sastoji od pet poglavlja. Uvodni dio prikazuje predmet i cilj rada te strukturu rada. Drugo poglavlje „Pojmovno određenje bankarskog sektora“ predstavlja pojmovno određenje banaka i ističe njihovu glavnu ulogu posrednika u transakcijama kao i aktivnosti koje su njihova osnovna zadaća. U drugom poglavlju se također prikazuje povijest i razvoj bankarskog sektora od povijesti do suvremenog doba te osnovna podjela bankarskog sektora i osnovna razlika ključnih aktivnosti banaka u povijesti u usporedbi sa bankama suvremenog doba. Treće poglavlje „Uloga bankarskog sektora“ predstavlja ključne vrste banaka i njihove strategije i

politike rada te ciljeve, načela i instrumente politika kojima se banke koriste. Četvrto poglavlje „Poslovanje bankarskog sektora“ prikazuje osnovne principe poslovanja kroz bankovni sistem rada. Peto poglavlje „Značaj bankarskog sektora“ pobliže objašnjava ključni značaj bankarskog sektora i bankarskog poslovanja za gospodarstvo u svjetskim razmjerima. U petom poglavlju se također prikazuje i osnovni značaj bankarskog sektora na primjeru bankovnog poslovanja i načina rada u Republici Hrvatskoj. Na kraju rada nalazi se zaključak u kojem su razmotreni svi aspekti rada te je na temelju svih stavki donesen zaključak o osnovnoj ulozi bankarskog sektora za svakog pojedinca na globalnoj razini.

2. POJMOVNO ODREĐENJE BANKARSKOG SEKTORA

„Banke su poduzeća koja iz povjerenih i slobodnih postojećih novčanih sredstava ili iz kreiranja novih daju zajmove, koja posreduje u platnom prometu i koja svojim klijentima čine druge usluge.“ (A.Katuranić, 1977;3)

Bankovni sektor je financijska institucija čija je ključna i osnovna djelatnost posredovanje u djelovanju kreditnih i novčanih poslova. Naime, banke primaju novčana sredstva u depozitu i zatim ih plasiraju u kredite odnosno novčane investicije. Depozitni i kreditni poslovi su ključna obilježja bankovnog sektora te ih banka provodi kao svoje najvažnije aktivnosti. Prema većini definicija „banka je »institucija koja istodobno prima depozite po viđenju i odobrava poslovne kredite«, tj. depozitno-kreditna institucija.“ (Hrvatska enciklopedija, Banka, 2021.)

Bankarski sektor prikazuje financijske institucije kojima je osnovna i glavna djelatnost primanje novčanih depozita i odobravanje kredita. Prema Marxu „Banka predstavlja na jednoj strani centralizaciju novčanog kapitala, pozajmilaca novaca, a na drugoj strani centralizaciju uzajmilaca.“ (K.Marx,1867;1248) Prema navedenom bankarski sektor ima osnovnu ulogu i zadaću u koncentraciji novčanih sredstava i davanja kredita uz naplatu kamata. Bankarski sektor se u transakcijama provodi kao posrednik između pozajmilaca i uzajmilaca novčanog kapitala te se prikazuje kao predstavnik uzajmilaca.

Banke su u moderno doba postale institucije koje su neophodne za provođenje života. Naime, financijska tržišta i njihovi uvjeti nezamislivi su u provedbi bez djelovanja bankovnih sektora. Banke pružaju niz društvenih koristi i prednosti za sudionike na financijskom tržištu. Bankovni sektor se provodi u ulozi posredovanja financijskog djelovanja između korisnika sa viškom sredstvama i korisnika sa potrebom za dodatnim novčanim sredstvima u poslovanju poduzeća kao i ostvarenju potreba, želja i ciljeva pojedinaca. Posredovanje se provodi u smislu posudbe novčanih sredstava banke od pojedinaca na određeno vremensko razdoblje te zatim ta novčana sredstva koja su pozajmila od pojedinaca, pozajmljuju dalje drugim pojedincima na određeno vremensko razdoblje sa razlikom u cijeni ili kamatnoj marži. (Ribić D.,Vakanjac D., 2017;29)

2.1. Povijest nastanka i razvoj bankarskog sektora

Razvoj i nastanak bankarskog sektora usko je vezan uz pojavu novca i razvoj proizvodnje koji zahtjeva radnu snagu. Pojavom novca u društvu se stvorila ekonomska sila koja svakom pojedincu ovisno o njegovom znanju i vještinama kojima stječe novac, donosi bogatstvo. Prema pojedinim spisima pretpostavlja se da se prvi oblik bankarstva pojavio 8000 godina prije Krista, iako takav bankarski sustav nije bio sličan današnjem. Naime, postoje samo dokazi o pojedincima koji vode trgovine te bilježe u svoje dnevnik e evidenciju poslovanja trgovine. Smatra se da su prve prave banke nastale u drevnoj Mezopotamiji kroz dokaze da su u Babiloniji i obližnjim gradovima postojale palače i hramovi koji su pružali kreditne aktivnosti. Provođenje prvog oblika bankarstva bilo je temeljeno na posuđivanju sjemena poljoprivrednicima kako bi od sjemene proizvodili proizvode te ih prodavali, uz provođenje prodaje pojavljuje se novac te u takvom odnosu sudjelovanje banke bilo izrazito potrebno. Kroz berbu rodnog sjemena, poljoprivrednici bi vraćali svoj zajam sjemena banci. Banke su svoj prvi razvoj počele provoditi u srednjovjekovnom vremenu iako je većina tih banaka bilo orijentirano isključivo na trgovinu te se i dalje provodio zajam sjemena te financiranje ekspedicija. Znatne promjene u bankarstvo provele su se u 17. i 19. stoljeću posebno u Londonu, odnosno promijenio se način poslovanja banaka temeljem novih bankovnim koncepta kroz izdavanje bankovnog duga i omogućavanje uplate u bankama. Prvom ispravnom bankom smatraju se londonski zlatari, tada se ta banka sastojala od raznih trezora gdje je stanovništvo spremalo svoje prihode i dragocjene materijale te im je banka za čuvanje i sigurnost navedenih naplaćivala naknade. Prva banka koja je započela ponudu novčanica bila je Engleska banka kroz primjenu zadužnica. Zatim je došlo do razvoja bankarskog sektora kroz pružanje usluga čekova, prekoračenja i tradicionalnih bankarskih usluga. Nadalje, međunarodno financiranje u 19. stoljeću doživjelo je znatni razvoj zbog obitelji Rothschild koja se i danas smatra najbogatijom obitelji u povijesti, naime, navedena obitelj posudila je novac banci Engleske kroz kupnju dionica. S vremenom je obitelj nastavila ulagati u banku kroz razne projekte diljem svijeta te su proveli stvaranjem novih banaka. Razvojem i stvaranjem novih banaka sve do 20. stoljeća, bankarski sektor se počeo provoditi na način poslovanja izrazito sličnog današnjim. U početku se provodila transakcija pozajmljivanja novčanih sredstava zemljama diljem svijeta nakon Drugog svjetskog rata, nadalje kroz razvoj tehnologije koja se koristi i danas te u skladu s njim bankarski sektor se u potpunosti počeo razvijati i širiti. (Worldbank)

2.2. Osnovna podjela bankarskog sektora

Prema Katunariću „U svom razvoju banke su se, ovisno o specifičnosti bankovnih sistema zemalja u kojima su se nalazile, opredjeljivale za određeno poslovanje prema vrsti i ročnosti sredstava s kojima su poslovale, vrsti privredne djelatnosti s kojom su poslovale i ekonomskoj situaciji određenih poslova u danom vremenu.“ (A.Katunarić, 1977;9) U nastavku navodi osnovnu podjelu bankarskog sektora prema funkciji i vrsti poslova koja se dijeli na emisione, univerzalne i specijalizirane banke.

Tablica 1. Podjela bankarskog sektora prema funkciji i vrsti poslova

Emisione banke	- zbog svoje specifične funkcije prve se izdvajaju od ostalog bankovnog poslovanja te se razvijaju posebnim putem ovisno o ekonomskog politici zemlje u kojoj posluju
Univerzalne banke	- obavljaju sve bankovne poslove bez obzira na ročnost sredstava i kredita i vrstu komitenata s kojima posluju
Specijalizirane banke	- ograničavaju svoju djelatnost na određene vrste bankovnih poslova ovisno o vrsti sredstava, privrednoj djelatnosti čija sredstva akumuliraju i koju kreditiraju u području djelovanja

Izvor: A.Katunarić, „Banka principi i praksa bankovnog poslovanja“, 1977., Zagreb, str. 9

Razvojem bankarskog sektora podjela banaka prema funkcijama i vrsti poslova zamijenjena je specifičnom strukturom bankovnih organizaciji koja se ne uklapaju u navedenu podjelu. Naime, podjela bankarskog sektora suvremenog doba složenija je i raznovrsnija.

Tablica 2. Podjela bankarskog sektora suvremenog doba

Centralne banke	- banke čija je osnovna djelatnost reguliranje novčanog i kreditnog opticaja i osiguranje likvidnosti u međunarodnim plaćanjima
Komercijalne banke	- banke kratkoročnog kreditiranja proizvodnje i prometa koje mobiliziraju i koncentriraju depozite svojih komitenata, novčanu štednju i trenutno nezaposleni novac raznovrsnih pravnih i fizičkih osoba
Razvojne banke	
Poslovne banke	- financijske institucije višeg stupnja kapitalizma u kojem dolazi do koncentracije i centralizacije industrijskog kapitala uz istovremenu koncentraciju i centralizaciju banaka u kojoj dolazi do bankovnog monopola
Štedionice	- manje novčane institucije koje primaju na čuvanje i ukamaćivanje uštedevine stanovništva, koje koriste za odobravanje kredita stanovništvu za pokriće njihovih potreba ili razvoja komunalnih uređaja i usluga te drugih lokalnih potreba

Izvor: A.Katunarić, „Banka principi i praksa bankovnog poslovanja“, 1977., Zagreb, str.11-22

3. ULOGA BANKARSKOG SEKTORA

„Uloga suvremene banke u razvoju proizvodnog snaga je u tome što ona u suvremenim uvjetima privređivanja upravlja ekonomskim procesom i direktno sudjeluje u pronalaženju optimalnog rješenja akumulacije kapitala i upotrebe tog kapitala u proizvodnji u prometu.“ (A.Katunarić, 1977;5) Suvremene banke imaju glavnu ulogu aktivnog sudjelovanja u svjetskim razmjerima temeljem realiziranja privrede i njezinih aktivnosti.

Suvremeni sistem privređivanja temeljen je na zakonu ekonomskog, rentabilnog i racionalnog poslovanja te izrazito različito utječe na bankarski sektor. Naime, svaki pojedini zakon poslovanja od banke zahtijeva prilagođavanje potrebama privrede i novčanog tržišta. Stoga je banka primorana uskladiti svoje aktivnosti sa postizanjem maksimalne rentabilnosti i sigurnosti u djelokrugu svog poslovanja. Postizanje maksimalne rentabilnosti i sigurnosti moguće je ukoliko bankarski sektor raspolaže određenom količinom kapitala koji može osigurati kontinuirano poslovanje i podmirenje potreba poslovanja proizvodnje koji u konačnici donose uspješnost i rentabilnost poslovanja. (A.Katunarić, 1977;9)

Prema definiranju bankarstva iz perspektive ekonomije tada je uloga bankovnog sektora osnovni i ključni faktor rasta i razvoja u modernom svijetu. Stanje gospodarstva se prikazuje kroz utjecaj, poslovanje i djelovanje banaka koje se u potpunosti usklađene sa promjenama na tržištu, razvojem tehnologije i globalizacijom. Okolnosti kontinuiranog razvoja tehnologije i informatizacije, banku dovode do kontinuiranog praćenja promjena kako bi djelovali u skladu s njima uz provođenje novih tehnika potrebnih za poslovanje modernog doba. Primarna uloga bankarskog sektora je pružanje financijskih usluga, primanje depozita i odobravanje kredita, iako osim navedenog glavna uloga banaka u ljudskom životu kao i životu poduzeća i poslodavaca se prikazuje kroz različiti asortiman bankarskih usluga kojima se koriste poduzetnici ili država. Osnovna i glavna karakteristika bankarskog sektora se prikazuje kroz transformiranje sredstava, odnosno transformiranje kratkoročnih depozita u dugoročnu imovinu. Glavni razlog osnivanja bankarskog sektora je ostvarenje dobiti koje se ostvaruje temeljem plasiranja novaca. (M.Gregurek, N.Vidaković,2011;190)

3.1. Vrste bankarskih poslova

Bankarski poslovi mogu se svrstati u različite grupe prema osnovnim funkcijama banke, vremenskom trajanju bankarskih poslova i promjenama u bilančnoj poziciji aktive odnosno pasive koje nastaju u zavisnosti od toga da li se banka obavljajući određeni posao javlja kao povjerilac, dužnik ili samo kao posrednik. (M.Knežević,1984;43)

Tablica 3. Osnovne funkcije banaka

Poslovi prikupljanja i udruživanja novčanih sredstava
Poslovi kreditiranja, eskontiranja i reeskontiranja
Poslovi emisije novčanica i kovanog novca i vrijednosnih papira
Posredovanje u platnom prometu
Računovodstveni poslovi
Planski i kontrolni poslovi
Kadrovski i personalni poslovi
Poslovi marketinga
Pravni i administrativni poslovi

Izvor: M.Knežević, „Banka organizacija i poslovanje“, 1984., str.44

Osnovna podjela bankarskih poslova dijeli se na aktivne i pasivne poslove. Aktivni poslovi bankovnog sektora prikazuju promjene prilikom djelovanja i obavljanja određenih aktivnih aktivnosti koje nastaju na bilančnim pozicijama aktive. „Aktivni bankarski poslovi različiti su oblici financijskog posredovanja banaka između ekonomskih i drugih subjekata koji troše manje nego što iznosi njihov dohodak, odnosno osobna primanja, i investiranju manje nego što iznosi njihova novčana akumulacija i onih pravnih i drugih subjekata koji teže da troše više nego što iznosi njihov dohodak, osobna primanja i vlastita novčana akumulacija.“ (M.Knežević, 1984;55)

Tablica 4. Aktivni bankarski poslovi

Kreditni plasman	- Odobravanje kredita
Ostali oblici bankarskih plasmana	- Kreditna karta - Kupnja vrijednosnih papira

	- Uzimanje u zakup investicijskih dobara
--	--

Izvor: M.Knežević, 1984., „Banka organizacija i poslovanje, str.57

Pasivni bankarski poslovi su poslovi koji imaju svoje izvorište promjena koje nastaju na bilančnoj poziciji pasive te se banke prilikom obavljanja i djelovanja pasivnih bankarskih poslova uvijek pojavljuju kao dužnici.

Tablica 5. Pasivni bankarski poslovi

Emisija novca i vrijednosnih papira	Emisija vrijednosnih papira provodi se kroz blagajnički zapis, dugoročne bankarske obveznice, dionice i obligacije i potvrdu o deponiranim sredstvima Emisija novca se provodi kroz primarni novac kojeg emitira centralna banka
Uzimanje u depozit slobodnih novčanih sredstava privrednih i drugih pravnih subjekata	Depozitni poslovi su najvažniji pasivni bankarski poslovi
Prikupljanje štednih uloga i drugih depozita stanovništva	Štedni ulogi su najstabilniji i izdašan izvor poslovnih banaka pa ih stoga banke prikupljaju u što većem iznosu
Pribavljanje kredita na otvorenom tržištu novca, od centralnih i poslovnih banaka i drugih financijskih organizacija	<ul style="list-style-type: none"> - Kupnja posredstvom poslovnih banaka prenosivih vrijednosnih papira s rokom dospjeća do 3 mjeseca - Davanje kratkoročnih kredita poslovnim bankama na podlozi domaćih vrijednosnih papira - Davanje kratkoročnih kredita poslovnim bankama na podlozi inozemnih vrijednosnih papira - Davanje kredita poslovnim bankama u obliku učešće sredstava primarne

	emisije u kratkoročnim selektivnim kreditima
--	--

Izvor: M.Knežević, 1984., „Banka organizacija i poslovanje“, str.53

3.2. Ciljevi i instrumenti poslovne politike banaka

Poslovne banke osnivaju pojedinci koji imaju određenu svotu kapitala kojim raspolažu te ulažu svoj kapital u svrhu financiranja osoba koje ne raspolažu tolikom svotom novčanih sredstava odnosno kapitala. Osnovni cilj pokretanja i osnivanja poslovnih banaka je ostvarenje dobiti odnosno povećanje kapitala koji je uložen u poslovanje. Poslovne politike banaka proizlaze iz ključnog cilja upravljanja bankom te postavljanje određenih politika i strategija ostvaruje se maksimalizacija bogatstva određenog dioničara. Ostvarenje maksimalizacije provodi se temeljem kratkoročnog postupka kroz maksimalizaciju dividende, dok se dugoročno ogleda kroz povećanje neto vrijednosti banaka odnosno maksimalizaciju cijena dionica. Ispunjavanje određenih i zadanih ciljeva razvija se kroz planiranje temeljem kojeg se postavljaju određeni programi i politike djelovanja uz određena pravila koja služe za pravovremeno utvrđivanje donešenih odluka u određenim situacijama. Aktivnosti osnivača banke odnosno upravitelja je da utvrde bankovni potencijal, okolinu, definiraju ciljeve i kreiraju te formuliraju strategije i politike potrebe za ostvarenje zadanih ciljeva. Ciljevi se ostvaruju uz provođenje temeljnih i osnovnih funkcija banke kao što je funkcija mobilizacije sredstava odnosno depozitna funkcija, zatim funkcija plasmana koja se prikazuje kroz kreditnu i investicijsku funkciju, te funkcija osiguranja plaćanja kao i pružanja financijskih usluga na adekvatan i učinkovit način. (EFZG)

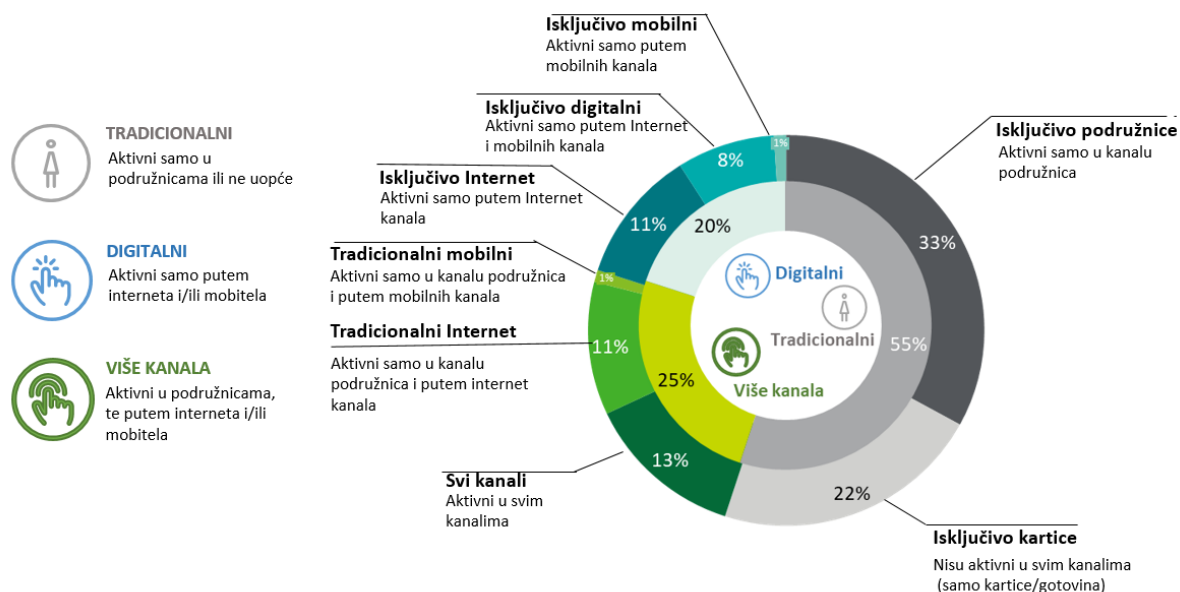
Rezultat uspješne realizacije mjera poslovne politike banaka se prikazuje kroz stupanj profitabilnosti poslovanja, odnosno pokazatelje profitabilnosti koji prikazuju dobit ili gubitak poslovanja banaka. Profitabilnost banaka se prikazuje i mjeri kroz dva analitički sadržajna pokazatelja: stopu profitabilnosti prosječne ukupne imovine banke (ROA) i stopu profitabilnosti dioničkog kapitala banke (ROE). Stopa profitabilnosti prosječne ukupne imovine banke je omjer koji prikazuje sposobnost ostvarenja dobiti angažiranjem prosječne imovine banke u određenom razdoblju. Stopa profitabilnosti dioničkog kapitala banke (ROE) predstavlja omjer koji odražava i prikazuje prinos prema dioničarima banaka. Zatim, temeljem instrumenta rizičnog ponderiranog koeficijenta definiranog od Bazelske komisije prikazuje se i ocjenjuje adekvatnost kapitala bankovnog sektora. Koeficijentom adekvatnosti kapitala prikazuje se mjera stabilnosti i solventnosti banke. (A.Pavković,

2004;186)

4. POSLOVANJE BANKARSKOG SEKTORA SUVREMENOG DOBA

Promjene bankarskog sektora kroz povijest do suvremenog doba znatne su posljedice gospodarskih, političkih, tehnoloških i demografskih promjena u skladu s kojima se bankovni sektor mijenjao. Promjena okoline, razvoj tehnologije kao i drugačije želje i potrebe stanovništva za financijskim sektorom, bankovni sektor se kroz vrijeme mijenjao prema boljim uvjetima koji u potpunosti zadovoljavaju potrebe klijenata. Temeljem utjecaja vanjskih i unutarnjih struktura bankovnog sektora i organizacije unutar njega postupno se mijenjao. Vanjski čimbenici kao što je razvoj tehnologije, drugačije potrebe stanovništva, promjene u zakonu kao i ekonomsko stanje države, čimbenici su na koje nije moguće utjecati te se na iste potrebno prilagoditi. Moderno bankarstvo suvremenog doba provodi poslovanje u potpunosti drugačije od tradicionalnog bankarstva, naime, usmjereno je prema klijentu i njegovim željama i potrebama. Od mnogobrojnih novih usluga modernog bankarstva koje se provode u današnje vrijeme, najznačajnije je samoposlužno bankarstvo koje se počelo razvijati u 20. stoljeću. Samoposlužno bankarstvo kao osnovna djelatnost koju pruža suvremeno bankarsko poslovanje prikazuje se kroz korištenje novih tehnoloških razvijenih načina rješavanja potreba u bankarskom sektoru kojima se omogućuje da se izvan vremenskih i prostornih granica samostalno provode novčane transakcije putem računalnih mreža temeljem internetskih usluga. Najpoznatije i najznačajnije samoposlužne usluge bankarstva su bankomat, internet banking, home banking, Mpay i slične usluge. (A.Rončević,2006;754)

Slika 1. Moderne bankarske usluge

Izvor: R.Bekeš,2019. „Budućnost bankarskih usluga“, dostupno na: <https://www.jutarnji.hr/life/buducnost-bankarskih-usluga-racune-cemo-placati-dok-razgovaramo-sa-siri-kredite-dizati-u-virtualnim-poslovnicama-ijos-bolje-upravljati-novcem-8419568>

U suvremeno doba većina stanovništva koristi digitalne odnosno moderne bankarske usluge jer su postale iznimno važne u današnjem svijetu globalizacije, naime izrazito su praktične i uvelike štede vrijeme kao i novčana sredstva provođenja bankarstva kao posrednika u transakcijama. Obzirom na razvijenost tehnologije suvremenog doba, digitalizacija je postala osnovni prioritet banaka jer je većina stanovništva digitalno napredna. Naime, bankarski sektor sve više ulaže visoke svote novčanih sredstava u provođenje bankarskih aplikacija i programa u koristi klijentima orijentirano na poslovanje putem interneta. Masovno osnivaju i pokreću automatizirane poslovnice uz povezivanje s društvenim mrežama u svrhu olakšanja komuniciranja klijenata sa stručnim osobljem banke. U suvremeno doba većina stanovništva koristi društvene mreže, provodi online kupovinu te ujedno imaju visoka očekivanja od banaka, što prikazuje očekivanja za interaktivnih bankarskim aplikacijama uz moderni dizajn koji bi ujedno bio koristan ali i atraktivan te zabavan. Prema prikazu i Deloitteovom istraživanju iz 2018. godine, stanovništvo se razvrstava u tradicionalne klijente, korisnike usklađene sa digitalnim razvojem i digitalne avanturiste. Tradicionalni klijenti čine 28% svih klijenata banke i nisu skloni svakodnevnom i čestom korištenju i pristupu usluga digitalizacije, stanje na računu kao i druge transakcije provode putem bankomata ili u poslovnicama banaka. Tradicionalni klijenti su većinom osobe starije dobi koje nisu upoznate sa novom tehnologijom te radije biraju tradicionalan pristup korištenja bankarskih usluga. Uz širok asortiman bankarskih usluga, u današnje vrijeme izrazito su potrebne edukacije za osobe koje nisu upoznate sa

razvojem digitalizacije kako bi lakše mogle provoditi svoje transakcije na vrlo jednostavan način. Korisnici digitalnih aplikacija bankarstva koji koriste više oblika kanala čine 43% osoba čime su najveći segment istraživanja, svoje potrebe za bankovnih usluga provode putem internet bankarstva i ponajviše koriste proizvode banke kao što je prema primjeru kreditna karticu. U usporedbi sa tradicionalnim klijentima, posjeduju veća znanja o novim uslugama bankarstva i razvoju globalizacije, tehnologije i digitalizacije usklađene u bankovnom sektoru. Digitalni avanturisti čine skupinu od 28% klijenata koji su najviše uključeni u digitalne usluge bankarstva te zahtijevaju još bolje uvjete i imaju visoka očekivanja. Plaćanje računa i ostale bankovne transakcije i transfere provode putem mobilne aplikacije bankarstva, iako uz sav asortiman zahtijevaju i imaju potrebu za dodatnih uslugama bankarstva koje bi trebale biti dostupne putem mobilnih aplikacija. Prema istraživanjima, osnovni zahtjev digitalnih avanturista je povezivanje aplikacije Googlea sa mobilnim i internetskim aplikacijama, službenicima u banci i bankomatima što bi rezultiralo i stvorilo opširan pristup upravljanju vlastitih financija u životu svakog pojedinca i njegovih svakodnevnih aktivnosti. (R.Bekeš, 2019.)

4.1. Principi bankarskog poslovanja

Aktivni faktor razvoja i stabilizacije privrednih kretanja bankovnog sisteme jedne zemlje omogućuje se ukoliko banke u njemu budu samo stalni privredni subjekti koji svoju funkciju mobilizacije i akumulacije sredstava i kreditiranja obavljaju na osnovni ekonomskih zakona bankovnog poslovanja, a posebno načela sigurnosti i efikasnosti ulaganja sredstava, likvidnosti i rentabilnosti. (A.Katunarić, 1977;4)

Tablica 6. Osnovni principi bankarskog poslovanja

Princip poslovnosti i uredskog poslovanja	Stručnost, poslovnost, profesionalnost i dobri poslovni običaji
Princip rentabilnosti	Sposobnost ostvarenja profita koji će osigurati kratkoročnu i dugoročnu stabilnost
Princip likvidnosti	Sposobnost podmirenja dospjelih novčanih obveza u cijelosti
Princip sigurnosti i efikasnosti ulaganja	

Izvor: Dipl.oec.dr.mr.sc.prof.Mario, „Bankarstvo skripta“

Poštivanjem navedenih principa i načela u bankovnom poslovanju ima izraziti značaj za sve bankovne sektore na globalnoj razini, a ponajviše za tržište privrede. Nepoštivanjem i odstupanje od principa i načela dovodi do poremećaja stabilnosti i efikasnosti bankovnog poslovanja. (A.Katunarić, 1977.;567)

4.2. Bankovni sistem poslovanja

Bankovni sistem poslovanja provodi se kroz upravljanje protokom novčanih sredstava između ljudi i poduzeća. Banke pružaju depozitan račun putem kojeg korisnicima pružaju sigurna mjesta za čuvanje njihovih novčanih sredstava, zatim novčana sredstva sa depozitnih računa koriste za davanje zajmova drugim poduzećima ili ljudima. Zauzvrat davanja zajmova, banka prima kamate na kredite od zajmoprimca te dio tih kamata se vraća izvornom vlasniku depozitnog računa u obliku kamate na štedni račun, računa za CD ili račun tržišta novca. Naime, bankovni sektor zarađuje od kamate na kreditima kao i od naknada koje naplaćuju svojim korisnicima. Naknade mogu biti vezane uz određeni bankovni račun ili financijsku uslugu kao što je bankovno potraživanje naplate izvorne naknade tijekom odobravanja hipotekarnog kredita za kuću. (R.Lake,D.Foreman, 2020)

5. ZNAČAJ BANKARSKOG SEKTORA

Bankarstvo ima izrazito važnu ulogu u životu svakog pojedinca kao i poduzeća orijentiranih na njihove financije. Bankovni sektor se u suvremeno doba smatra životnom smjernicom modernog gospodarstva. Naime, iako bankovni sektor ne stvara bogatstvo, svojim aktivnostima i pružanjem i izvršavanjem određenih funkcija olakšava proces proizvodnje, raspodjele i razmjene novčanih sredstava i imovine, što uvelike pomaže gospodarstvu u cjelini. Osim što se bankovni sektor smatra najvažnijim partnerom u rastu i razvoju gospodarstva, temeljem funkcija i aktivnosti koje provodi ima značajni utisak na stanovništvo i korisnike bankovnih usluga. Važnost bankovnog sektora u globalnom svijetu današnjeg doba predstavlja se kroz pružanje kredita i prihvaćanje depozita, prijenos novčanih sredstava čime banke olakšavaju plaćanje s jednog područja na drugo temeljem čeka ili mjenice. Prijenos novčanih sredstava putem čekova ili mjenice u zamjenu za provođenje naplate gotovinom, znatno olakšava način poslovanja poduzeća a posebno gospodarstvenicima. Nadalje, bankovni sektor potiče provođenje štednje građana, pružajući im visoko kvalitetnu uslugu potiču ih na štednju u svrhu ulaganja u vlastiti razvoj ili u svrhu nacionalnog interesa, što u konačnici dovodi do stvaranja kapitala. Zatim, prijenos štednje u ulaganje, bankovni sektor provodi uštedena novčana sredstva korisnika u investicije putem čega dolazi do povećanja iznosa efektivnog kapitala koji pomaže u procesu rasta i razvoja gospodarstva. Bankovni sektor pruža mogućnosti prekoračenja čime pomažu stanovništvo odnosno bankovnim korisnicima da lakše prevladaju vlastite financijske poteškoće. Značaj bankovnog sektora može se ogledati i kroz usluge diskontiranja mjenica, čime banke pomažu svojim korisnicima u financijskim poteškoćama jer provođenjem diskontne mjenice korisnici bankovnog sustava imaju mogućnost dobitka i isplate željenog iznosa novčanih sredstava za potrebe i ulaganje prema vlastitoj želji. Osim dobrobiti za pojedince, bankovni sektor pomaže poslodavcima i poduzećima kroz financiranje unutarnjih i vanjskih trgovina temeljem izdavanja akreditiva ili diskontiranjem stranih mjenica. U pojedinim procesima bankovni sektor se predstavlja kroz djelovanje agenta pomažući svojim korisnicima u kupnji kao i prodaji dionica. Banke imaju veliki značaj u osiguranju mjesečnih isplata te dividendi na dionicama te izdaju putničke čekove kojima pružaju lakši i jednostavniji te praktičan i izrazito siguran način očuvanja novčanih sredstava za putnike. Takvim načinom očuvanja novčanih sredstava banke putnicima pružaju mogućnost podmirenja troškova tijekom putovanja. Bankovni sektor je ključni čimbenik za rast i razvoj gospodarstva kao i doprinos

općem prosperitetu, izrazito je glavni čimbenik u podizanju i razvoju ekonomije na globalnoj razini. (R.Daniels, 2020)

Temelj modernog rasta i razvoja gospodarstva je adekvatno i kvalitetno posložen financijski sustav u kojemu glavne funkcije i aktivnosti provodi bankovni sektor. Prema primjeri djelovanja banke na gospodarstvo, prikazuje se provođenje plaćanja, naime ukoliko bankovni sektor ne ispunjava svoje zadatke efikasno može znatno ugroziti gospodarstvo. Bankovni sektor bi u svakom trenutku trebao biti spreman na posudbu novčanih sredstava korisnika, čak i u kriznim situacijama. Izrazito je važno da prilikom svake krize, bankovni sektor bude spreman na apsorpiranje gubitaka i podmirenje svojih tekućih obveza plaćanja kako ne bi oštetio gospodarstvo a samim time i vlastiti bankovni sustav. (Norges bank, 2019)

Bankovni sektor je institucija koja omogućava povećanje mobilnosti poslovanjem temeljem izdavanja kredita uz tranzit, prijenos i rezervaciju novčanih sredstava. Uspješno gospodarstvo te društveno i poslovno područje moguće je provesti ukoliko se kvalitetno provode funkcije, zadaće i aktivnosti bankovnog sektora. Bankovni sektor kontinuirano provodi štednju koja je neophodna za funkcioniranje u današnjem svijetu. Uz određenu razinu sigurnosti i povjerenja korisnici svoja novčana sredstva polažu u banku u svrhu oročene štednje i dugoročne uštede. Bankovni sektor izraziti značaj pruža u davanju kredita raznim vrstama tvrtki proizvođača čije se poslovne inovacije provode od uzimanja kredita, bankovni sektor opskrbljuje poslodavce i inovatore određenom svotom novčanih sredstava potrebnih za pokretanje poslovanja ili otvaranje novih institucija u svrhu povećanja rasta i razvoja države. Nadalje, u suvremeno doba temeljem razvoja tehnologije bankarstvo se počelo provoditi putem internet bankarstva koje pruža različite aplikacije i načine putem kojih se vrlo jednostavno i olakšano bez odlaska u bankovnu poslovnicu, može provesti prijenos, uplata ili isplata novčanih sredstava. Provođenje plaća putem mrežnih bankovnih usluga uvelike je olakšalo bankovno poslovanje današnjeg vremena, naime, mobilno bankarstvo korisnicima pruža izrazito visoku razinu sigurnosti, jednostavan pristup i olakšano povlačenje i slanje novčanih sredstava te je u moderno doba internet bankarstvo postalo neophodno i koristi ga većina stanovništva jer je izrazito jednostavno. Najveća prednost mobilnog bankarstva je mogućnost kontrole vlastitog novca uz punu razinu sigurnosti. Mobilno bankarstvo pruža bankovne usluge bez dodatnih naknada, sa visokom razinom kvalitete te izrazito brzim i jednostavnim djelovanjem. Uz razne aktivnosti modernog doba koje bankovni sektor pruža svojim korisnicima, veliki značaj ima za poslodavce i poduzeća. Naime, bankovni sektor pruža konzultacije i savjete za pokretanje poslovanja ili provođenje inovacija uz visoku dozu inspirativnosti jer banke posjeduju veliku

količinu znanja o potencijalnim rizicima prilikom pokretanja poslovanja. Osim pružanja savjeta i informacija, bankovni sektor u državi pomaže u povećanju stupnja zaposlenosti, naime stvara mogućnosti novih radnih mjesta i zapošljavanja.

5.1. Bankarski sektor u Republici Hrvatskoj

Bankarski sektor u svjetskim razmjerima tako i u Republici Hrvatskoj prikazan je kao sigurnost novčanih sredstava i štednje građana, poslodavaca i poduzeća. Banke osiguravaju provođenje gospodarstva temeljem osiguranja platnog prometa kroz omogućavanje rasta i razvoja kreditnih aktivnosti i novih investicijskih pothvata. Bankarski sektor u Republici Hrvatskoj je izgrađen na specifičan način temeljem izrazito velikog broja poslovnica i bankomata na području Europe, dok su kamatne stope izrazito niske. Prema pokazateljima istraživanja veličine aktive, bankarski sektor predstavlja 70 posto cjelokupnog financijskog sustava. Hrvatski bankarski sektor ističe se među prvih deset najboljih kapitaliziranih banaka na svjetskoj razini jer svojim načinom rada u svakom trenutku su spremne podržati razne investicijske projekte jednako kao i odgovoriti na određenu dozu rizika i neočekivane izazove. Uspješnost rada bankarskog sektora u Republici Hrvatskoj ponajviše se ogleda kroz 2008. godinu i ekonomsku depresiju koja je prikazala stečaj za banke diljem svijeta, dok su banke u Republici Hrvatskoj uspjele provoditi svoje poslovanje bez dodatne pomoći države. „Hrvatske banke su međunarodno integrirane i primjenjuju najbolje prakse banaka matica među kojima su i neke od vodećih banaka u Eu. Banke spremno dočekuju tehnološke izazove budućnosti. Spremne su i za potpunu integraciju Republike Hrvatske u gospodarske i financijske tokove Europske unije prema najvišim standardima zaštite potrošača.” (HUB)

Tablica 7. Ovlaštene institucije za pružanje bankovnih usluga u RH

Kreditna institucija sa sjedištem područja Republike Hrvatske uz odobrenje od HNB-a za pružanje bankovnih usluga
Kreditna institucija države članice koja je ovlaštena pružati bankovne usluge ili u skladu sa Zakonom o kreditnoj instituciji osnuje podružnicu na području Republike Hrvatske
Podružnica kreditne institucija iz treće države koja ima odobrenje od HNB-a za pružanje bankovnih usluga na području Republike Hrvatske

Izvor: HNB, 2015., dostupno na: <https://www.hnb.hr/-/odobrenje-za-rad-kreditne-institucije> , pristupljeno 01.08.2021.

U Republici Hrvatskoj središnja banka je Hrvatska narodna banka koja je ujedno i sastavni dio Europskog sustava središnjih banaka. Glavni cilj Hrvatske narodne banke je provođenje održavanja stabilnosti cijena pri čemu se vodi računa o održavanju stabilnosti financijskog sustava. Središnja banka u Republici Hrvatskoj provodi aktivnosti vođenja monetarne politike, upravljanja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske te izdaje hrvatski novac, odnosno kunu. Zatim, provodi izdavanje odobrenja za rad kreditnim unijama, posrednicima, institucijama za platni promet i elektronički novac. Hrvatska narodna banka je samostalna i neovisna, što je čini sposobnom za obavljanje navedenih aktivnosti kao i izdavanje specifičnih ovlasti i odobrenja raznim kreditnim i financijskim institucijama. Zatim, izvješća svojeg djelovanja, Hrvatska narodna banka ima dužnost podnijeti Hrvatskom saboru. (HNB,2015)

6. ZAKLJUČAK

Bankarski sektor se prikazuje kao financijske institucije kojima je glavna djelatnost i zadaća primanje depozita i odobravanje kredita. Uz prikaz znatnih promjena djelovanja bankarskog sektora od tradicionalnih do suvremenih modernih poslovanja bankarstva, nastalih temeljem posljedica vanjskim čimbenika politike, gospodarstva, društva i tehnologije, usluge bankarstva znatno su se promijenile i u potpunosti orijentirale na potrebe i želje kao i zadovoljstvo klijenata. Uz proširenje asortimana usluga koje pružaju klijentima, u današnje vrijeme bankarski sektor je postao ključni čimbenik u ulozi posrednika transakcija novčanih sredstava nužnih za provođenje aktivnosti u životu svakog pojedinca, poslodavca i poduzeća. Osim klasičnih provedbi transakcija novčanih sredstava kroz uplati i isplate, u suvremeno doba bankarstvo izrazito povećava usluge podrške prilikom ulaganja u nove poslovne pothvate kao i pružanje savjeta prilikom pokretanja poslovanja. Banka predstavlja na jednoj strani centralizaciju novčanog kapitala, pozajmilaca novaca, a na drugoj strani centralizaciju uzajmilaca, te prema tome kao osnovnu djelatnost provodi ustupanje novčanih sredstava sa određenom kamatom temeljem koje zarađuje svoju dobit.

Bankarski sektor u svjetskim razmjerima tako i prema primjeru Republike Hrvatske osnovna je institucija koja pruža izrazitu sigurnost građanima, poslodavcima i poduzećima. Sigurnost novčanih sredstava, mogućnost ulaganja, štednje ili provođenja drugih financijskih transakcija, bankarski sektor provodi i djeluje u potpunosti na jednostavan i brz način. Temeljem osiguranja platnog prometa bankarski sektor ostvaruje rast i razvoj kreditnih aktivnosti i novih investicijskih pothvata što dovodi do povećanja zaposlenosti, a samim time i razvoja gospodarstva u cjelini. U kriznim situacijama bankarski sektor pruža određene usluge pomoći prema gospodarstvu kao i građanima, uz smanjenje kamatnih stopa, izdavanje obveznica i sličnih instrumenata pruža uvelike novčanu pomoć kako bi se lakše prebrodile financijske poteškoće.

Bankovni sektor se osniva u svrhu ostvarenja dobiti, naime kroz adekvatno provođenje poslovnih politika bankarstva i efikasne strategije ostvaruje se uspješnost banaka koja se ogleda kroz pokazatelj profitabilnosti koji se mjeri kroz stupanj profitabilnosti ROA i ROE. Aktivni faktori potrebni za razvoj privrednih kretanja bankarskog sektora omogućuju se uz obavljanje aktivnosti temeljenih na osnovnim zakonima, principima i načelima. Ključni principi bankovnog sektora su princip sigurnosti, princip likvidnosti, princip poslovnosti i uredskog poslovanja te princip rentabilnosti. Osnovne aktivnosti bankarskog sektora dijele se na aktivne i pasivne poslove. Aktivni poslovi se sastoje od odobravanja kredita i kupnje vrijednosnih

papira, dok su pasivni poslovnici vezani uz emisiju novca i vrijednosnih papira, prikupljanje štednih uloga i pribavljanje kredita na otvorenom tržištu novca od centralnih i poslovnih banaka.

7. LITERATURA

Internetski izvori:

EFZG, „Upravljanje bankama“, dostupno na: <https://pdfslide.net/documents/poslovna-politika-banaka.html>

HNB, 2015. „Uloga HNB-a“, dostupno na: <https://www.hnb.hr/o-nama/funkcije-i-struktura/uloga>

HUB, „O bankarstvu u RH“, dostupno na: <https://www.hub.hr/hr/o-bankarstvu-u-rh>

Hrvatska enciklopedija, 2021., „Banka“, dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=5713>

Norges Bank, 2019., „Why are banks so important?“, dostupno na: <https://www.norges-bank.no/en/knowledge-bank/financial-stability/why-are-banks-so-important/>

R.Lake,D.Foreman,2020., „How do banks work“, dostupno na: <https://www.forbes.com/advisor/banking/how-do-banks-work/>

R.Daniels, 2020., „List The Importance Of Bank In Detail“, dostupno na: <https://www.businessstudynotes.com/others/banking-finance/discuss-importance-banks-detail/>

R.Bekeš,2019.,“Budućnost bankarskih usluga“ Jutarnji list, dostupno na: <https://www.jutarnji.hr/life/buducnost-bankarskih-usluga-racune-cemo-placati-dok-razgovaramo-sa-siri-kredite-dizati-u-virtualnim-poslovnicama-i-jos-bolje-upravljati-novcem-8419568>

Worldbank.org.ro, „The History of Banks“, dostupno na: <https://www.worldbank.org.ro/about-banks-history>

Znanstveni izvori:

D.Ribić,D.Vakanjac, 2017., „Proces kreditiranja građana od strane banaka u Republici Hrvatskoj“. Stručni rad. Praktični menadžment, Vol. VIII., br.1, str. 29-37

A.Pavković, 2004., „Instrumenti vrednovanja uspješnosti poslovnih banaka“, Pregledni znanstveni članak. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, god. 2, br. 1

A.Rončević, 2006., „Nove usluge bankarskog sektora: razvitak samoposlužnoga bankarstva u Hrvatskoj“, Ekonomski pregled, 57, br.11

Knjige:

A.Katunarić, 1977., „Banka: principi i praksa bankovnog poslovanja“, Zagreb. II.izdanje

K.Marx,1867., „Kapital“, I.izdanje

M.Gregurek. N.Vidaković, 2011., „Bankarsko poslovanje“, Zagreb

M.Knežević, 1984., „Banka: organizacija i poslovanje“, Zagreb.I.izdanje

8. POPIS SLIKA I TABLICA

Popis tablica:

Tablica 1. Podjela bankarskog sektora prema funkciji i vrsti poslova.....	5
Tablica 2. Podjela bankarskog sektora suvremenog doba	5
Tablica 3. Osnovne funkcije banaka	8
Tablica 4. Aktivni bankarski poslovi	8
Tablica 5. Pasivni bankarski poslovi.....	9
Tablica 6. Osnovni principi bankarskog poslovanja	14
Tablica 7. Ovlaštene institucije za pružanje bankovnih usluga u RH.....	18

Popis slika:

Slika 1. Moderne bankarske usluge	12
---	----

9. ŽIVOTOPIS

Antonela Pastuović

Državljanstvo: hrvatsko

Datum rođenja: 11/06/1996

Spol: Žensko

(+385) 997983162

E-adresa: antonelanela1006@gmail.com

Adresa: Ulica Roberta Frangeša Mihanovića 73, 23000 Zadar (Hrvatska)

RADNO ISKUSTVO

Operaterka u automat klubu

INTERIGRE D.O.O. [16/05/2018 – Trenutačno]

Mjesto: Zadar

Zemlja: Hrvatska

Vršenje uplata i isplata novca, obavljanje blagajničkih poslova, vođenje evidencija u skladu s propisanim procedurama, komunikacija s gostima.

JEZIČNE VJEŠTINE

Materinski jezik/jezici: hrvatski

Drugi jezici: engleski

SLUŠANJE B2

ČITANJE B2

PISANJE B1

GOVORNA PRODUKCIJA B2

GOVORNA INTERAKCIJA B2

DIGITALNE VJEŠTINE

Internet / Rad na računalu

MS Office (Word Excel PowerPoint)

Komunikacijski programi (Skype Zoom, TeamViewer)

Društvene mreže (Facebook, Instagram, Youtube)